

4287

סיכום מישיבת ועדת השירותים
בציבוריים - מיום 4.8.1959
3/28

ט ע י ף 16

צריף להיות סעיף המחייב את המאמץ לקיים את כל חובותיו כלפי המאמץ.

ח"כ ב"ץ:

אנו צריכים להחליט כאן, או אולי לפרט זאת בסעיף מיוחד, מה זאת אומרת, ומתי, הילד לא ממלא חובותיו כלפי המאמץ, וכיצד אפשר להחליט על ניתוק הקשרים. ובמקרה של ניתוק קשרים - במה אנו מפצים את הילד או את המוסד שלקחו ממנו את הילד, כדי להבטיח את טובתו ושלום של הילד לאחר המקרה.

הייתי מחלק את הסעיף לארבעה חלקים. (א) בית המשפט יבטל צו אימוץ אם נוכח שהנזאים האמורים בסעיפים 2, 3, 4 או 7 לא היו קיימים. (פה אני רוצה להשאיר לי מקום, אם תתקבל הצעתו בסעיפים הקודמים).

ח"כ ז. ורהפטיג:

אם הצעתך תתקבל, זה יכנס לסעיף 3. היועץ המשפטי ח. כהן:

(ב) בית המשפט יבטל את צו האימוץ אם המאמץ עוזב את הארץ לפני עבור 5 שנים מיום האימוץ.

ח"כ ז. ורהפטיג:

(ג) בית המשפט רשאי... (ד) הניסוח האלטרנטיבי של היועץ המשפטי. המצב הארבייקטיבי נבחן, ובית המשפט יכול להחליט.

דברי ח"כ כץ נדמים לי, אבל אני לא חושב שאנו צריכים להנציח זאת בחוק שלנו. היועץ המשפטי ח. כהן:

הייתי מציע: אם בית המשפט הגיע לכלל מסקנה שטובת הילד מחייבת שצו האימוץ או צו הביטול יבטל - כי אז רשאי הוא לבטלו.

אני מציע להוסיף לסעיף זה פסקה נוספת בלשון זו: "הוראות סעיף זה... על ידי כך כסינו את כל המקרים אשר בהם יש צורך לבטל את צו האימוץ או את צו הביטול. בזה לא פגענו בסמכות הכללית של בית המשפט לבטל כל צו, לרבות צו ביניים אשר הושג בתרמית."

בענין עזיבת הארץ. אם העילה של עזיבת הארץ היא כזאת שבית המשפט סבור שטובת הילד מחייבת ביטול צו האימוץ - יכול הוא לבטלו. אינני מוכן לקבוע שבכל מקרה ופקרה עזיבת הארץ מחייבת את טובת הילד.

האלמנט הלאומי איננו נכנס לענין טובת הילד? ח"כ ז. ורהפטיג:

אני לא מפחד באלמנט לאומי. לגבי חוק האימוץ אין מבחן אלא טובת הילד בלבד. היועץ המשפטי ח. כהן:

אני מציע להכניס בין ביטול צו אימוץ ובין ביטול צו ביניים, על ביטול צו ביניים ערבוגיה של שתי פדשיות. ח"כ ז. ורהפטיג:

אני מוכן למחוק את המלים "לפי צו ביניים" מהסעיף הזה, ולהשאיר זאת כדבר טוב מאליו. היועץ המשפטי ח. כהן:

אם לא - אכניס אותו בסעיף הביטול. מה שאינני מוכן לעשות, -
להכניס סעיף נוסף לביטול צו הביניים.

הצעת הנוסח שלי לסעיף 16 היא טאט:

בית המשפט רשאי לבטל צו אימוץ, אם נוכח
שטובת המאומץ כך מחייבת. הוראות סעיף זה באות להוסיף על סמכות
בית המשפט לבטל צווינו לפי כל דין אחר, ולא לגרוע ממנו.

ה ח ל ט ה

על דעת כולם, הצעת היועץ המשפטי - נתקבלה

את הצעת היועץ המשפטי בסעיף קטן א' של צו הביניים
לקבל. אבל לפי זה יש לי תוספת. ח"כ ז. ורהפטיג:

התוספת הראשונה - בית המשפט רשאי לבטל
צו ביניים כל אימת שימצא זאת לנכון.

התוספת השנייה - ביטול צו ביניים.

סעיף נפרד - בית המשפט יבטל צו אימוץ,
אם נוכח שהתנאים האמורים בסעיפים 2, 3, 4 או 7 לא היו קיימים.

תוספת אחרונה - בית המשפט רשאי לבטל
את צו האימוץ אם נוכח שהמאמץ עומד לעזוב את הארץ לצמיתות, לפני
עבור 5 שנים מיום האימוץ.

ה ח ל ט ה

הצעת היועץ המשפטי לסעיף 16 - צ ת ק ב ל ה

הצעת התוספת של ח"כ ורהפטיג - בענין צו הביניים -
לא צ ת ק ב ל ה

הסתייגות לחברי הכנסת ורהפטיג וכך

התוספת השנייה של ח"כ ורהפטיג - הסעיף הנפרד -
לא צ ת ק ב ל ה

הסתייגות לחבר-הכנסת ורהפטיג.

התוספת של ח"כ ורהפטיג - בדבר עזיבת הארץ -
לא צ ת ק ב ל ה

הסתייגות לחבר-הכנסת ורהפטיג.

ס ע י ף 17

היועץ המשפטי ח. כהן: אם חבר-הכנסת ורהפטיג יציע למחוק את הסעיף -
לא אתנגד.

היו"ר ד. נצר: גם לי היה נראה שאחרי התוספת בסעיף 16,
אין צורך בסעיף 17 יותר.

ח"כ ז. ו. ורהפטיג:

ההסתייגות שלי בסעיף 10, תעבור גם לסעיף הזה.

בסעיף 17 כתוב: "רשאי בית המשפט לבטלו...".
אני מציע לכתוב: "בטל בית המשפט."

באופן אלטרנטיבי אני מציע: בית המשפט, לפי דרישתו של ההורה, אם ההורה יכול להביע דעתו ודורש את החזרת הילד, בית המשפט יבטל את צו האימוץ, אלא אם כן בית המשפט ימצא שבטיטול הצו יהיה משום עוול לטובת הילד.

דבר קטן נוסף. אני חושב שבצו הביטול צריך לקבוע גם את תאריך הביטול.

היועץ המשפטי ח. כהן: זה שייך לסעיף 18.

ח"כ ז. ורהפטיג:

אני מציע לכתוב בסעיף 18:
בית המשפט רשאי לבטל צו אימוץ אם יראה שני דברים: התגלו קרובי הילד שלא היו ידועים בשעת האימוץ מדרגה שבהם הנישואים אמורים.

אני מסכים שגם כאן נשאל את הילד עד כמה שהוא יכול להביע דעתו.

אני חושב שלתת את הרשות לבית המשפט להחליט, אם יראה שטובת הילד מחייבת זאת, ויש קרובי משפחה אשר הילד הוא השריד היחיד למשפחה זאת, הדורשים את הילד - שבית המשפט יחליט כפי שיחליט. אני חושב שזאת דרישה שלא יכולה להזיק לאף אחד.

אני גם רוצה לשאול את פי הילד בהתאם לסעיף 5.

היועץ המשפטי ח. כהן:

הוראות סעיף 5 יחולו בשינויים המחוייבים לפי הענין.

ד"ר פליק:

אין שום משמעות לאימוץ אם לא נוכל לסדר ילד במשפחה. ולא נוכל עשות זאת אם ישנה ההדגשה שכל רגע משהו יכול לבוא, או שהמחוקק קבע שכל קרוב משפחה עדיף על פני המשפחה שמאמצת את הילד. אם מדברים על אימוץ צריכים לדעת שהציבור העוסק באימוץ רואה בזאת משהו טוב.

הייתי מבקש להרחיק לכת ולכתוב: במקום להגיד "מן הצדק לעשות כן" לכתוב: לטובת הקטין לעשות כן.

ח"כ כצ:

אני רוצה להפגיש בסעיף זה, פיסקה בוספת: במקרה והפרו את תנאי האימוץ, או חל שינוי במשפחת המאמץ, רשאי בית המשפט לבטל את צו האימוץ.

כלומר, אני רוצה שגם במקרה שקרה שינוי מהותי מבחינה השקפתית ומצפונית, שבית המשפט יוכל לקבוע זאת. וכאן הדברים נעשו בצנות ללא תרמית. אני חושב שאנו צריכים לקבל את הדבר הזה.

בקשר לדברי ח"כ ורהפטיג. אם הילד גדל עד כדי שהוא יבול להביע דעתו, צריכים לשאול לדעתו. בית המשפט צריך לשקול את הדברים. הילד, במידה והוא קטן, לא יכול לדעת אם הדבר לטובתו או אינו לטובתו. אני מוכן לקבל את הנוסח המוצע, רשאי. לא הייתי מפגיש את המלה "חייב".

מה שהביע כאן חבר-ההפצת ורהפטיג, מתקבל על הדעת.

ה'ועד המשפטי ח. כהן: אני כשלעצמי מוכן למחוק את סעיף 17 כולו. הממשלה מציעה בסעיף זה יוצא מהכלל אחד ויחיד גם אם טובת הילד לא כל כך מחייבת, אבית בית המשפט חושב שלפי המסורות המיוחדות של הענין, סן הצדק ולמען ההורים לעשות כן, יכול בית המשפט לבטל צו אימוץ אם אמנם לא היתה אפשרות לברר דעתם של ההורים לפני שהאימוץ נעשה. זה יוצא מהכלל שאני כשלעצמי מצטער עליו, אבל אנו צריכים להקריב אותו קרבן ולהוציא מה שעבר עליו בעשרות השנים האחרונות. אבל זה ותו לא. אני בשום פנים ואופן אינני מוכן להרחיב את היוצא מהכלל למעלה ממה שהממשלה הציעה אותו. לא בנוגע לקרובים ולא בנוגע לשינוי הנסיבות, שחבר-הכנסת כץ עמד עליהם.

ישנה רק סיבה אחת ויחידה המצדיקה את התערבות בית המשפט - אם טובת הילד מחייבת לשנות ממה שנעשה. זה יוצא מהכלל לגטימי היחיד שבית המשפט יכול לשנות בו מצד האימוץ ולבטלו.

אני מציע להשאיר את הנוסח כפי שהוא.

ח"כ ז. ורהפטיג: לשע"ף זה אני מציע עוד הצעה אלטרנטיבית, שבמקרים למחוק את המלים, לפי הנסיבות המיוחדות.

הצעות לשע"ף זה הן:
ניתן צו אימוץ בלי הסכמתו של הורה מפני שלא יכול היה להביע דעתו, כאן צריכה לבוא הסתייגות המותאמת לסעיף 10.

שהיה בתוצו, לאחר סתן הצו חלפה סיבה זו ואותו הורה ביקש לבטל את הצו, לבטלו בית המשפט, זאת הצעת האלטרנטיבית לסעיף. - אלא אם כן בית המשפט ימצא שבביטול הצו יהיה מסוים עולל לילד המאומץ.

ה'ועד המשפטי ח. כהן: אחרי המלים, או שלא היתה אפשרות סבירה לברר דעתו, להוסיף את המלים, או שנשתנו הנסיבות בהן ניתנה ההסכמה.

ח"כ כץ: אני מקבל זאת, אבל משהו יותר ברור. אני רגיש מאד לענין הזה.

ח"כ ז. ורהפטיג: או שנשתנו שינוי עקרוני או שינוי חשוב.

ה'ועד המשפטי ח. כהן: או שנשתנו מעיקרן הנסיבות שבהן ניתנה ההסכמה.

ה'יו"ד ד. גצר: לסעיף 17 ישנן שתי הצעות.

ח"כ ורהפטיג מציע: במקום, רשאי יבטל בית המשפט, ולהוציא את המלים: לפי הנסיבות המיוחדות.

ה ח ל ט ה

הצעת ח"כ ורהפטיג למחוק את המלים, לפי הנסיבות המיוחדות - לא בתקבלה

הצעת ח"כ ורהפטיג, לתוב יבטל בית המשפט, במקום, רשאי - לא בתקבלה

הסתייגות לחבר-הכנסת ורהפטיג

ה ח ל ט ה

הצעת ח"כ כץ - כפי שנסחה היועץ המשפטי - לא נתקבלה

הסתייגות לחברי הכנסת ורהפטיג וכץ

ההצעה האלטרנטיבית של חבר-הכנסת ורהפטיג, האומרת:
יבטלו, אלא אם כן בית המשפט ימצא שבניטול הצו יהיה
משום עולל למאומץ - לא נתקבלה

הסתייגות לחבר-הכנסת ורהפטיג.

סעיף 17 - כהצעת המשלה - נתקבלה

ח"כ ז. ורהפטיג:

סעיף נוסף:

ניתן צו אימוץ בלי הסכמתו של הורה מפני
שלא ייבטל היה להביע דעתו, או שלא היתה
אפשרות להביע דעתו, או שנתגלו אחרי כן קרובי הילד, מסוג הקרבה
שבהם נשואים אמורים לאיבן תושבות למעט קרובה דרך חיתון ולרבות
דוד, והביעו קרובים אלה רצונם לאמץ את הילד, הרי לפי דרישתם
דשאי בית המשפט לבטל את צו האימוץ, אם ראה בזה משום טובת הילד.

לזה באה עוד תוספת:

הוראות סעיף 5 יחולו על סעיף זה לפי

הענינים הנובעים לפי הענין.

ה ח ל ט ה

הצעת חבר-הכנסת ורהפטיג - לא נתקבלה

הסתייגות לחברי הכנסת ורהפטיג וכץ.

סעיף 18

היועץ המשפטי ח. כהן: אני רוצה לתקן שגיאה. במקום "הורה על כך"
צריך להיות: הורה אפשרי.

ח"כ ז. ורהפטיג: הערה ראשונה - התאריך ממנו בנטל צו האימוץ.

הערה שניה - אני מציע למחוק את הסיפא,

החל מהמלים: "אלא אם כן בית המשפט...".

אני רוצה את כל הבטחונות. אם ההורים לא נתנו
הסכמתם מאיזו סיבה שהיא, ועכשיו יכולים לקבל הסכמתם, אני חושב
שצדיקים להחזיר אותו למשפחתו באופן אוטומטי.

העצה שלי שית - ביטול של צו האימוץ מחדש
את החובות והזכויות בין המאומץ לבין הוריו. אני לא יודע אם המלה
"מחדש" מספיקה. אני מציע במקום "מחדש" - מחייב.

הישיבה הזאת בעולה.

הי"ר ד. בצר:

הישיבה הבאה היום בשעה 14.00 עד שעה 15.30.

הישיבה בעלה בשעה 11.00